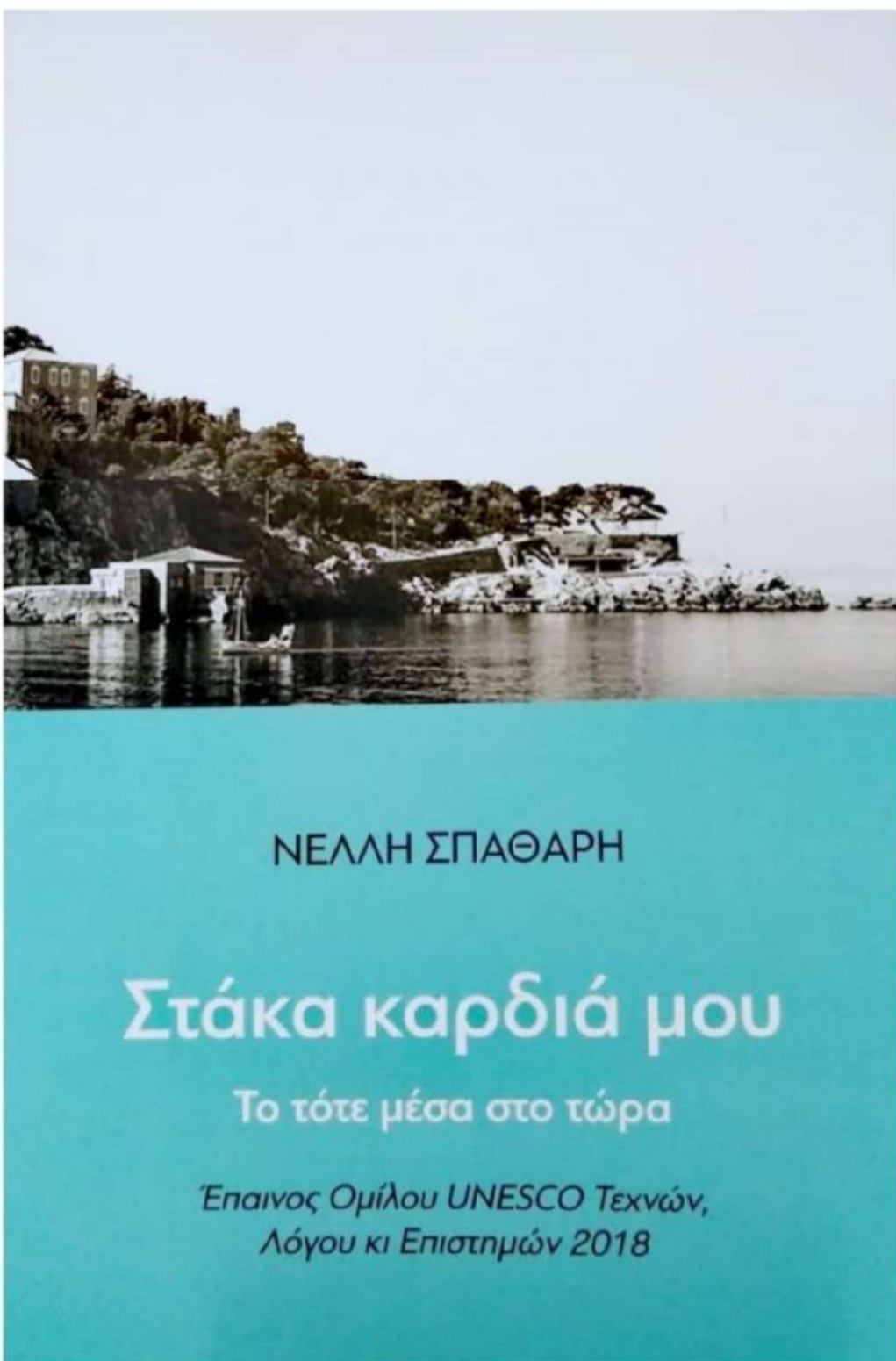

«Στάκα καρδιά μου», της Νέλλης Σπαθάρη, εκδ. Bookoo

👤 Πάνος Τουρλής 📅 04/04/2021 💬 0 Comments 📧 Κοινωνικό μυθιστόρημα

Μια φοιτήτρια της Φιλοσοφικής φτάνει στην Ύδρα του 1970 για να κάνει μια έρευνα για το μάθημα της Λαογραφίας. Επέστρεψε στον τόπο των καλοκαιρινών της διακοπών και η εργασία της θα της θυμίσει όμορφες στιγμές ενώ θα της δώσει το κίνητρο να ενταχθεί στον κλειστό μικρόκοσμο του νησιού.

Βιβλίο **Στάκα καρδιά μου**

Συγγραφέας **Νέλλη Σπαθάρη**

Κατηγορία **Κοινωνικό μυθιστόρημα**

Εκδότης **Bookoo**

Συντάκτης: **Πάνος Τουρλής**

Η συγγραφέας εκτόνησε στο ίδιο νησί μια λαογραφική έρευνα που πλέον βρίσκεται κατατεθειμένη στο Σπουδαστήριο Λαογραφίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έτσι και στην καλογραμμένη αυτή νουβέλα της, κάποιο Τριώδιο της δεκαετίας του 1970 μια φοιτήτρια της Φιλοσοφικής φτάνει εκεί για τον ίδιο λόγο. Η κοπέλα αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο τις εντυπώσεις της, τα σχέδιά της, την αγάπη της για το νησί, μιας και τα καλοκαίρια της τα περνούσε στο σπίτι του παππού της. «Με συγκινεί το όλον, αυτό το οργανικό σύνολο, η ενότητα που λέγεται Ύδρα. Αλλά και η Ύδρα ως έννοια, ως σκέψη, ως περιρρέουσα ατμόσφαιρα. Ως φαντασία» (σελ. 17). Και είναι αποφασισμένη: «Σε κατέχω. Η δική μου περιπέτεια θα είναι να σε τιθασεύσω στο χαρτί» (σελ. 18). Αναγνωρίζει όμως πως δεν ανήκει στον τόπο: «Δεν εντάσσομαι στη συλλογική τους μνήμη. Είμαι μόνο μια παρουσία του καλοκαιριού, ένα καλησπέρα κάθε απόγευμα όταν επιστρέφω από το μπάνιο» (σελ. 25).

Παναγία η Ζούρβα, Χώρα, Μαντράκι, Αγία Ματρώνα, Κάβος, Καλά Πηγάδια συντροφεύουν τον λυρισμό της γραφής, τις παρομοιώσεις, τις μεταφορές, τις πολύχρωμες εικόνες που ζωντανεύουν κατά την ανάγνωση. Ξερές και άνυδρες λωρίδες γης, ένα μοναστήρι στο λιμάνι, ριζωμένο δηλαδή στο κέντρο της ζωής, γυναίκες στο σκαλοπάτι για το απόβραδο ως στάση ζωής και όχι ως συνήθεια, αμυγδαλιές και γεράνια! Το βιβλίο χωρίζεται σε τέσσερα μέρη, με την Ύδρα να είναι πρωταγωνίστρια του βιβλίου και των αναμνήσεων της αφηγήτριας ενώ κάπου παρεισφύρον στιγμές και συμπεριφορές με την αυταρχική και απόλυτη μητέρα της και τα απόνερά τους στον ψυχισμό της ενώ, ευσύνολπα και απόλυτα κατανοητά, παρατίθενται αποσπάσματα από το έργο του Μαρσέλ Προυστ *Αναζητώντας τον χαμένο χρόνο* που την επηρέασε ψυχοσυναισθηματικά όσο κανένα άλλο βιβλίο κι ας έχουν από καιρό καταρρεύσει οι δικές της ασπραγκαθιές (το αγαπημένο φυτό του Προυστ που θέλησε να δει πριν κλειστεί σπίτι του για να γράψει το μνημειώδες επτάτομο έργο του πριν πεθάνει).

Το δεύτερο μέρος είναι αποκλειστικά αφιερωμένο στο παρελθόν του νησιού μέσα από την αφήγηση της κυρα-Νεζούλας. Πώς μεγάλωναν τα παιδιά, πώς και πότε παντρεύονταν οι γυναίκες, νανουρίσματα, συνταγές και άλλα ήθη και έθιμα, με έμφαση στο Πάσχα, εμπλουτίζουν το κείμενο, πάντα με μέτρο και προσοχή, ποτέ εις βάρος της κεντρικής ιδέας. Ενδιαφέρουσα βρήκα την κοινωνιολογική ανάλυση για μια γυναίκα της ταύτισης των κοινωνικών επιταγών ενός κλειστού τόπου όπως το νησί με τις προσωπικές επιθυμίες της, τον διαχρονικό ρόλο της σε ένα σπιτικό, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αποδομείται η άποψη πως ο παραδοσιακός άνθρωπος ήταν ο ευτυχισμένος άνθρωπος! Ωραίες σκέψεις, απλή καταγραφή, ρεαλισμός, παρελθόν και παρόν με συντρόφεψαν στο ταξίδι αυτό.

Αν κάποιος παρακινηθεί να επισκεφθεί για πρώτη φορά την Ύδρα λόγω του βιβλίου, να ξέρει πως η φαντασία είναι πιο φτωχή από την πραγματικότητα. Αν κάποιος έχει ήδη επισκεφθεί το νησί ας έχουν στο μυαλό τους πως ένας τόπος ποτέ δεν αποκαλύπτεται εξ ολοκλήρου γιατί τα μυστικά του ζουν μέσα μας, είναι τα βιώματά μας. Με αυτά τα λόγια καλωσορίζει η συγγραφέας τον αναγνώστη και έτσι ξεκινάει μια διαφορετική αναγνωστική εμπειρία που, όπως η περιδιάβαση, έτσι και το κείμενο δε χρειάζεται ούτε τέλος ούτε προορισμό, απλώς αφήνεσαι στη μαγεία του ταξιδιού.